

Słowo Powszechne
Warszawa, ul. Mokotowska Nr 42

wydanie

254

Nr ..... z dn. ....

24-10-74

Z teatru

Ktoś

665

nowy

Stefan Polanica

Sztuka ma już dwanaście lat. Zda-
wałyby się że to niewiele. Sztuki
antyczne mają po kilka tysięcy lat.
Tylko że Domanski nie jest ani Eu-
rypidem ani Arystofanem. Ale
nie o to chodzi. Sztuka zeszła
się tak szybko dlatego, że jest to
"produkcyniak" przylegający swą
problematyką do określonego etapu
społeczno-gospodarczego w naszym
kraju. Bardzo daleko poszliśmy od
tego czasu, a zwłaszcza w ciągu os-
tatnich czterech lat, w procesie au-
tomatyzacji i unowocześniania pro-
dukcji, ta zaśona, pakatowa "re-
wolucja naukowo-techniczna" sprzed
12 lat, którą ma ilustrować sztuka
Domanskiego — znika już wraz z
"NTU" (normy techniczne uzasad-
nione) z naszego życia gospodarcze-
go uśpójając w przemyśle miejsca
rewolucji autentycznej. I to właś-
nie dokonująca się w bardzo szyb-
kim tempie unowocześnienie nasze-
go przemysłu i technologii przeko-
nają też autentyczny w okresie tej
wstania sztuki ale fałszywy w tej
sztuce ustawiony pozorny konflikt,
wynikający z rzekomej alternatywy:
postęp techniczny i automatyzacja,
wyrzucająca robotników na bruk,
albo kulawa nędra, szlamazarna
tempo i zaśona filantropia. Zreszta
nawet obiektywne racje humanisty-
czne, przeciwstawiane racjom tech-
niczno, przeliczane przez skompromito-
waną moralnie kilię.

cydował się pokazać ją obecnie w
swym Teatrze Ochoty*). Co prawda
wypreparował ze sztuki jej "prob-
lemowo-produkcynijny" szkielec,
oczyszczony z tkanki obyczajowej,
ale zabieg ten, ukazując "Kogoś no-
wego" w stanie wręcz "chemicznie
czystym", obnażył jeszcze bardziej
jaj kokieteryjnie demagogiczny cha-
rakter i jej fałszywe. Teatr doprowa-
dza sztukę do momentu, w którym
dyrektor fabryki podzespółów Da-
ciak ma się wypowiedzieć czy
Kukuła ma odejść czy zostać, od-
tąd on jednak głos widowni, jest
to więc udramatyzowane w oparciu
o sztukę Domanskiego zagajenie
czy też prowokacja do dyskusji.
Ponieważ jednak konflikt jest po-
partnera (nie może nim być przecie
skompromitowana kilka) — więc
dyskusja idzie jednym trykiem, "pro-
dukcyjnym" torem, przekształcają-
c się w dyktando, "naradę produk-
cyjną". Czy o to chodziło teatro-
* Marek Domanski — "Ktoś no-
wy". Premiera w Zawodowym
Teatrze Ochoty. Opracowanie tekstu
i reżyseria Halina i Jan Machulscy.